

LBRIS

We know
books

Pierre Trevet

Pildele unui preot de țară

150 istorioare de meditat și de dat mai departe

Traducere din limba franceză de

Cristian Șoimușan

Cluj-Napoca, 2019

Cuprins

Prefață.....	5
Introducere	9
1. Firul de lână	9

Capitolul I: Dumnezeu

I. Un ocean de iubire nemărginit și străfund.....	13
Așadar, cine este Dumnezeu?	13
2. Teama de Dumnezeu.....	13
3. Sfântul Augustin și copilul	15
Dumnezeu ne iubește necondiționat	17
4. Tubul de guașă.....	17
Unde este Dumnezeu?	18
5. Eschimosul în Franța	18
6. În prezența imensității.....	19
7. Templul Spiritului Sfânt.....	22
Niciodată Dumnezeu fără Trei	24
8. În numele lui Dumnezeu	24
Semnul crucii	28
9. Dumnezeu face semne. Cred în ele!	28
II. Dumnezeu este creator	30
10. „Cu adevărat vrednic și drept este, Doamne, să-Ți aducem mărire în tot locul și în tot timpul și... în orice împrejurare.”	30
11. Pildă științifică	31
12. Lucrarea din ziua a șasea (poveste relatată de Marie Noël)	33
III. Întruparea.....	36
13. Evanghelia nu este depășită pentru că nici măcar n-a fost ajunsă din urmă	36

14. Plimbarea cu roaba a copilului Isus.....	39
15. Crăciunul este sărbătoarea bucuriei noastre	40
16. De ce este atât de importantă nașterea lui Isus?	42
17. Între Crăciun și Epifanie (Bobotează)	44
IV. Răscumpărarea	47
Crucea	47
18. „Dumnezeu x Dumnezeu = omul”	47
19. Iar mâinile I-au fost străpunse.....	49
Învierea.....	50
20. Ca un grăunte de muștar.....	50
21. De ce S-a arătat Isus mai întâi femeilor?	54
Înălțarea la Cer.....	56
22. Ziua când Isus S-a intersectat cu arhanghelul Gabriel.....	56
Rusaliile.....	58
23. Portretul chinezesc al Spiritului Sfânt	58
24. „Țelul vieții noastre: dobândirea Spiritului Sfânt”	61
25. Deschideți larg porțile lui Cristos.....	62

Capitolul II: Crediința

I. Crediința e o chestiune ce ține de încredere.....	66
26. Biroul credințelor pierdute.....	66
27. Pustnicul care vrea să scape de la înec pe cineva	67
28. Putem deveni oare creștini romano-catolici în două minute?	68
29. E solid, așa că pot să spun da.....	70
30. Botine ori sandale. Sincretismul	71
31. Îl cred pe Dumnezeu	72

II. Credința ne aduce o cunoaștere.....	74
32. Orbii și lumina de sus.....	74
33. Dogmele.....	75
34. Sunt o persoană.....	78
35. „Tu ești fiul meu prea iubit”, spune Dumnezeu....	80
36. „Ești valoros în ochii Mei, te iubesc”, spune Dumnezeu.....	82
III. Credința înseamnă convertire.....	85
37. Horoscop.....	85
38. Ciudat!.....	86
39. În toată simplitatea.....	88

Capitolul III: Taina răului

I. Puterea răului demascat.....	93
40. Păcatul original.....	93
41. Cine-i de vină?.....	95
42. Expoziția-bâlci a diavolului.....	96
43. Raționamente false și bun simț.....	98
II. Domnul este biruitorul oricărui rău.....	101
44. O cruce e o fereastră.....	101
45. Bărcile de salvare.....	102
46. Iapa lui Mihai.....	104
47. Nu-L vedem pe Dumnezeu decât din spate, dar El tot acolo este.....	106
48. Nu există păcat destul de grav care să nu poată fi răscumpărat.....	108
III. Defecte ce nu trebuie tratate cu ușurință.....	110
Gelozia.....	110
49. Șaradă din Alsacia.....	110
50. Cele două mușcate.....	112

Orgoliul	113
51. Păcatul orgoliului și dreapta iubire de sine	113
Materialismul	115
52. Niște maimuțe nu prea răutăcioase	115
53. După ce alergăm?	116
Bârfa.....	118
54. Găina părintelui Filip Neri	118

Capitolul IV: Viața sacramentală și viața spirituală în sânul Bisericii

I. Biserica.....	121
55. Ca-n jocul de cărți numit belotă	121
56. Ca un tren.....	123
57. Ca la pescuit	125
58. Ca un pește în apă.....	127
II. Ioan Paul al II-lea	129
59. Prezență în prezent și pentru persoane.....	129
60. Terapia papei: sport, umor și iubire	131
61. Demisionari sau misionari?	132
III. Lucrarea harului	135
62. De ce „creștini”?	135
63. Ființe „sălășluite”	137
64. Pentru vin nou, burduf nou.....	139
65. Indiciul de pe toate fețele	141
66. Un Chip care să pună toate la locul lor	142
67. La ce folosește o binecuvântare?.....	144
68. Un tâmplar pentru a ne prelucra	146
IV. Timpuri tari	149
Postul Paștior.....	149
69. Cuvântul post începe cu „po”, însă practic cu un „p”	149

Un jubileu	151
70. Coșul lui Augustin	151
71. Demersul jubiliar? Prea simplu?.....	153
72. Indulgența este pelerinajul harului prin nou..	155
V. Sacramentele	157
Botezul.....	157
73. Preotul este un izvorâtor	157
74. Misterul unei adopții	160
75. Și dacă ne-am cumpăra un bilet?	162
Sfânta Euharistie	163
76. Sfânta Liturghie este cel mai mare dintre toate transformatoarele	163
77. A trece prin această lume cu Dumnezeu, mergând în cap de coardă, cu Dumnezeu și prin Dumnezeu	165
78. La picioarele crucii	168
79. „Împlinesc ceea ce lipsește suferințelor lui Cristos în trupul meu pentru trupul Său care este Biserica” (Col 1,24).....	169
80. An-amnezic. O anamneză pentru a ne aduce înapoi în prezent.....	171
81. Treaba lui Dumnezeu cum s-o descurca cu situația asta!	173
82. Totul este har	175
83. Nota 20 din 20 în teologie	177
84. „Cum poate omul acesta să ne dea trupul Lui să-l mâncăm?” Părăluțele și inelul.....	179
85. Mărturii ale unor catolici	181
86. Transsubstanțierea	184
87. O inimă la inimă	185
Preoția	187
88. Slujirea preotului este de neînlocuit.....	187

89. Preotul, un alt Cristos	188
90. Păstorul cel Bun aflat mereu alături de turma Sa...	189
91. Arta de a da răspunsul potrivit	191
Căsătoria	192
92. O „parabolă”	192
93. Exerciții practice	196
94. Ecluze	197
95. Babel sau Rusalii?	198
96. Nimic nu este grav, în afară de pierderea iubirii	200
Spovada	201
97. Lapsus-urile teologice ale copiilor.....	201
98. Se caută păcătoși	203
99. Spovedania lupului	204
100. Îmblânzitorul divin.....	205
101. Dumnezeu poate să viziteze cele mai umile colțuri	207
Miruirea bolnavilor	209
102. Miruirea care înfruntă boala, bătrânețea sau suferința	209
VI. Chemarea.....	211
103. Isus recrutează	211
104. Rezervat preot	212
VIII. Vocații particulare	214
105. CGM: Cristoase, Glorie și Mărire!	214
106. Cum să-ți scoți pârleala?.....	216
107. Sfânta teamă	218
108. Sfânta întrecere	219
Rugăciunea	221
Cântul.....	221
109. O invitație la a cânta singuri sau împreună ..	221

Lauda	223
110. Pentru a nu ne sufoca responsabilitatea	223
111. Spiritul de recunoștință	224
Rugăciunea de cerere	228
112. Ceață	228
113. Dumnezeu ne „înaltă” întotdeauna	230
114. Telefonul lui Dumnezeu	231
115. N-ai încercat totul	233
116. O mărturie a sorei Emanuela	234
117. Ca o găină care clocește	235
118. Mimuna cea neagră	236
IX. Misiunea [de evanghelizare]	238
119. De(s)prins în misiune [de evanghelizare]	238
120. Cum să evanghelizăm?	240
121. Doamne, fă din mine un instrument al păcii... ..	241
122. Implicarea indispensabilă a creștinului în politică	243

Capitolul V: Practica vieții creștine și soarta ei

I. Arta comunicării	247
123. Ascultarea de calitate	247
124. Să nu ne grăbim să ne plângem, ci să ascultăm plângerile altora	249
125. Otrava interpretării poate costa scump	251
126. Televiziunea, cel mai bun și cel mai rău dintre lucruri	252
127. Legea decalajului	254
128. Câteva sfaturi pentru a avea o dispută constructivă	256

II. Virtuțile creștine	258
Umilința	258
129. Umilința – aceeași rădăcină cu humus, umilire și umor	258
130. Rugăciunea măgarilor și a scoutilor.....	261
131. Foarte umil	263
Perseverența.....	264
132. Cele două braște	264
Caritatea	266
133. Tereza și florile artificiale. Bradul de Crăciun	266
134. Fotografia de grup și buricul pământului	268
135. Cuiile din gardul grădinii	270
Unitatea	271
136. Un har venit de sus. Bălțile, iazurile și furtuna	271
137. Degetul îndreptat spre celălalt: o treabă grea	273
Răbdarea	275
138. Avem tot timpul din lume	275
Libertatea	276
139. Autonomie și libertate. Oaia și capra	276
Bucuria	279
140. Profeții bucuriei	279
Tăria celor slabi	281
141. Domnul Normal.....	281
142. Harry Potter și suferinzii de Down	284
143. „Dumnezeu a ales cele slabe ale lumii, ca să le facă de rușine pe cele puternice” (1Cor 1,27) ...	286
A trăi clipa prezentă.....	287
144. Prezența la prezent.....	287
III. Familia	291
145. Mesia riscă să întârzie	291

146. Trei motive întemeiate pentru a le vorbi copiilor despre credință	292
147. Bunicile	295
148. Soacrele	296
149. Dumnezeu vorbește prin copii	298
150. Tot felul de „binecuvântări”	299
151. Înțelepciunea celor bătrâni	301
152. Lapsus-uri revelatorii.....	302
IV. Moartea, înainte și după	304
153. Cerul există.....	304
154. Copiii ne învață.....	305
155. Purgatoriul. Visul lui Carlo Carretto	307
156. Cum ajungem la Cer?.....	308
157. Un permis pe puncte.....	309
158. Cred în învierea morților.....	311
159. Scopul vieții pe pământ	313
160. În gestație.....	314

Capitolul I

Dumnezeu

1. Un ocean de iubire nemărginit și străfund

Așadar, cine este Dumnezeu?

2. Teama de Dumnezeu

E important să știm cine este Dumnezeu, pentru că ceea ce credem despre El urmează să ne influențeze comportamentul. Să ne imaginăm situația următoare: vă plimbați prin pădure, noaptea, și dintr-odată un câine mare negru trece prin fața voastră pe potecă. E atât de întuneric în jur că nu ajungeți să-l deosebiți prea bine. Tot ceea ce știți e că ceva mare și negru s-a mișcat în fața voastră. Din clipa aceea, întreg trupul intră în panică. Creierul vă zice: „E un urs”! Picioarele nu se pun în acord cu mintea. O iau la goană ca să vă scoată de acolo. Nu contează dacă ceea ce ați văzut a fost o umbră, o bucățică de carton sau o piatră. Dacă sunteți convinși că e vorba despre un urs, trupul vostru va reacționa ca și cum un urs s-ar afla aievea în fața voastră.

Iată ce exemplu dă un autor american³: „Într-o bună zi, pe când fiica mea cea mare, Traci, era micuță, am pus-o în cadă și am uitat-o acolo. Trei ore mai târziu, citeam ziarul când o aud urlând. Am fugit în graba mare la baie ca să descopăr că se încuiase înăuntru din greșală. Stând în picioare după ușa și auzindu-i țipetele de groază, eram ferm convins că pusese un aparat electric în cadă și urma să-i dea drumul și să se electrocuteze. Așa că am făcut ușa de la baie țândări ca să-i salvez viața. Și pe când dădeam buzna în baie împiedecându-mă de bucăți din ușa risipite peste tot, Traci a mea s-a aplecat peste cadă și mi-a arătat mâna-i micuță, încrețită și învinețită de la faptul că petrecuse atâta timp în apă. «Am înghețat de frig», a izbucnit ea în lacrimi. Mi-a luat mai bine de o oră s-o conving că n-o să arate ca o stafidă pentru tot restul vieții. Ceea ce credea despre sine îi zdruncinase firea.”

La fel și noi, tot ceea ce vom crede despre Dumnezeu va afecta felul cum ne vom trăi viața. Dacă se întâmplă să cred că Dumnezeu e un automat de distribuit produse, Îi voi reproșa mereu că nu mi-a îndeplinit mofturile. Dacă e o forță universală, voi căuta să-I captez energiile binefăcătoare. Dacă e un fel de Zeus atotputernic, nici nu s-ar pune chestiunea să nu mă ferească de toate necazurile. Dacă e un polițist care-mi supraveghează comportamentul, o să mă descurc eu cumva să-I scap

---

³ Ken Davis, *Je ne me souviens pas d'avoir lâché la mouffette, mais je me souviens d'avoir eu du mal à respirer. Techniques de survie pour ados* [Nu-mi amintesc să fi dat drumul sconcsului, dar îmi amintesc că abia de mai puteam respira. Tehnici de supraviețuire pentru tineri], Ed. Dynamots, p. 35.

de sub ochi, ori să mă dau bine pe lângă El. Dar dacă este Acela pe care mi-L descoperă Biblia, atunci voi trăi cuprins de „teamă” față de El.

Teama de Dumnezeu nu e totuna cu groaza ce o ai când te afli dinaintea unui Zeus atotputernic, sau cu spaima ce te cuprinde la vederea unui polițist. Întâi de toate, e uimirea care te încearcă dinaintea măreției, frumuseții, imensității, „gloriei” Sale. E conștientizarea unei încrederi extraordinare pe care ne-o inspiră El. E teama ca nu cumva să-L supărăm, teama de a nu-L trata cu dezinvoltură și familiaritate. Groaza pe care ți-o inspiră Dumnezeu duce la fugă, la revoltă, la neimplicare. Teama de Dumnezeu duce la gingășia inimii, la disponibilitate, la implicare.

3. Sfântul Augustin și copilul

Dumnezeu este Viață... O viață cu precădere spirituală. Nici vorbă să ni-L închipuim ca pe un fel de „bloc” inert, ceva deosebit dar fixat undeva departe, ci ca pe o activitate infinită a unei cunoștințe luminoase în mod absolut și bune până la desăvârșire. El știe totul despre tot ce există, despre tot ceea ce ar fi putut fi, despre tot ceea ce a fost, despre tot ceea ce va fi. El este deținătorul oricărui adevăr, al oricărei bunătăți. El este totul. Știe aceasta, iar faptul Îl încântă pe deplin. El este tot ceea ce trebuie cunoscut și tot ceea ce înseamnă bine. E Cineva, e supremul Cineva. Este Adevărul subzistent, Bunătatea nesfârșită, având o unitate extraordinară.

Se spune despre Dumnezeu că este transcendent: adică Dumnezeu nu există în funcție de un altul. Evreii spun despre El că este *Qadosh*, Sfânt: termenul face referire de fapt la separarea Lui de orice a fost creat. Dumnezeu e separat în mod absolut de orice creatură care însă se raportează la El: atât la Ființa Lui, cât și la existența ei proprie, atât la superioritatea Lui, cât și la bunătatea ei proprie.

În viața sfântului Augustin, episcop din Africa de Nord și unul din cei mai mari gânditori ai creștinismului, întâlnim o frumoasă anecdotă:

Într-o zi, acesta se plimba pe plajă. La un moment dat, zărește undeva în depărtare un copil care se plimba întruna între mare și un punct fix de pe plajă, cam la zece metri de țărm. Copilul lua apă într-o scoică din aceea mare, de tip Saint-Jacques (așa se explică și prezența scoicii pe blazonul papei Benedict al XVI-lea, cu referire la cunoașterea și la umilința sfântului Augustin) și o golea într-o gaură făcută în nisip. Sfântul Augustin, apropiindu-se de el, îl întreabă ce face acolo. La care copilul îi răspunde: „Știi, vreau să bag toată apa mării în gaura pe care am făcut-o în nisip.” La auzul vorbelor lui, sfântul Augustin surâde și-i atrage atenția că n-o să reușească așa ceva niciodată. În clipa aceea, copilul îi spune: „Și tu, Augustine, la rându-ți n-o să poți cunoaște toate tainele lui Dumnezeu cu mintea ta. Atât de mare este Dumnezeu! Mult mai mare decât pământul, marea și cerul, mai mare chiar și decât toată cunoașterea oamenilor de știință!”

Dumnezeu ne iubește necondiționat

4. Tubul de guașă

Dacă cineva îmi spune: „Dumnezeu este iubire”, îl cred pentru că, de fapt, Isus e cel care îmi spune asta. Însă cine altcineva Îl cunoaște mai bine pe Tatăl decât El? Dar, chiar dacă pot să îl cred, mi se întâmplă totuși să nu pricep ce înseamnă cu adevărat asta pentru mine.

Să luăm un exemplu concret. Am în mână un tub de guașă verde:

Dacă deschid tubul încet, cu mare grijă, ca să mă apuc de pictat... ce să vezi? Iese din el guașă de culoare verde.

Dacă însă capacul e ușor înțepenit, încep să-mi ies din fire, trag tare de el, îl deschid cu dinții și... ce să vezi? Va ieși din el guașă de culoare verde.

Dar dacă dinții mei nu sunt prea sănătoși, n-o să pot deschide tubul, așa că de data asta chiar îmi ies cu totul din fire, încep să înjur și să blestem, iar într-un final iau un cutter, tai tubul, îl deschid larg și... ce să vezi? Va ieși din el tot guașă de culoare verde.

Însă dacă sunt nervos până peste cap și ura pune stăpânire pe mine, iau un ciocan, zdrobesc tubul, îi împrăștiu culoarea peste tot și... ce să vezi? Va ieși din el tot aceeași guașă de culoare verde.

La fel se întâmplă și cu Dumnezeu:

Dacă-I vorbești lui Dumnezeu cu iubire și cu gingășie, Dumnezeu te iubește.

Dacă urla la El: De ce-i atâta foame în lume? De ce sunt atâtea războaie? De ce mi se întâmplă ceea ce mi se întâmplă?... Dumnezeu te iubește.

Dacă Îl blestemi, Îl iei peste picior ori Îl lași baltă, Dumnezeu te iubește.

Dacă-I negi existența, dacă-L refuzi în viața ta, dacă-L răstignești pe cruce, Dumnezeu tot nu încetează să te iubească.

Indiferent ce faci, Dumnezeu te iubește. Ca păstorul cel bun care nu se lasă și merge în căutarea oii rătăcite până când o găsește...

Dumnezeu mă iubește, m-a făcut unic. Iubirea lui Dumnezeu este o iubire necondiționată.⁴

Unde este Dumnezeu?

5. Eschimosul în Franța

Unde este Dumnezeu? Poate că Îl căutăm acolo unde nu este...

Un eschimos și-a părăsit locul de baștină, luând cu sine uneltele de pescuit, și a debarcat pe continentul european, unde s-a apucat să caute un loc înghețat ca să pescuiască și să prindă alte specii de pești. După îndelungi căutări, a reușit într-un final să facă o copcă într-o gheață, și-a aruncat

---

⁴ Inspirată după un taifas al părintelui salezian Daniel Fiederspiel.

cârligul în apă și a așteptat ca peștele să tragă la momeală. Dintr-odată aude o voce în jur: „Nu sunt pești aici.” Surprins, eschimosul s-a mutat puțin mai încolo, a făcut o altă copcă în gheață, a aruncat cârligul în apă... Încă o dată, aceeași vocea i-a murmurat: „Ți-am mai spus că nu sunt pești aici.” Atunci eschimosul s-a mutat încă o dată mai încolo, a făcut o nouă copcă în gheață, a aruncat cârligul în apă și a așteptat. Vocea s-a făcut de data aceasta auzită cu putere: „Este strict interzis să faceți copci în patinoar.”

Nu-i așa că și noi Îl căutăm pe Dumnezeu acolo unde nu este?

6. În prezența imensității

Cel dintâi astronaut care a ieșit în spațiu, rusul Iuri Gagarin, la coborârea sa din capsula spațială a spus cu ironie că nu l-a văzut pe Dumnezeu în spațiu. Se spune că o învățătoare, care dorea să demonstreze că Dumnezeu nu există, s-a grăbit să dea mai departe știrea aceasta copiilor din clasa ei. La care unul dintre copii i-a replicat: „Asta pentru că zbura el prea jos!” Copilul acela chiar avea dreptate. Întâi și întâi de toate, Dumnezeu este deasupra a tot. Întâi și întâi de toate, Dumnezeu este Preaînaltul, Infinitul, Nerostitul. Și, totuși, ne-a creat...

O veche legendă hindusă⁵ spune că a fost o vreme când toți oamenii erau zei. Dar au abuzat atât de mult de

⁵ „Ascunzătoarea nevăzută”, citată de către Rosette Poletti în *Mes conseils santé pour votre mieux-vivre* [Sfaturile mele – sănătate

divinitatea lor încât Brahma, stăpânul zeilor, s-a hotărât să le ia puterea divină și să o ascundă într-un loc unde le va fi cu neputință s-o găsească. Marea lui problemă însă era unde să găsească o ascunzătoare destul de bună pentru așa ceva. Atunci când zeii mineri au fost chemați la o consfătuire pe tema aceasta, ei i-au propus următoarele: „Să îngropăm divinitatea omului în pământ.” La care Brahma le-a răspuns: „Nu, asta nu-i de ajuns, pentru că omul va săpa și va da de ea”. Atunci zeii i-au replicat: „În cazul acesta să aruncăm divinitatea în adâncul mărilor.” Brahma le-a răspuns din nou: „Nu, pentru că mai devreme sau mai târziu omul va cerceta adâncurile tuturor mărilor și e sigur că într-o bună zi o va găsi și o va scoate la suprafață.” Atunci zeii au conchis: „Nu știm unde s-o ascundem, fiindcă se pare că nu există loc pe pământ sau în adâncul mărilor unde omul să nu ajungă într-o bună zi.” În clipa aceea, Brahma le-a zis: „Iată ce vom face cu divinitatea omului: o vom ascunde în străfundurile lui, pentru că acolo este singurul loc unde nu-i va trece prin minte s-o caute.” De atunci încoace, încheie legenda, omul a făcut înconjurul pământului, a cercetat, urcat, plonjat, săpat în căutarea a ceva ce se află în sine însuși.

Desigur că această viziune asupra lucrurilor nu este conformă credinței creștine: hindușii consideră că toate sunt una. Dumnezeu e singura realitate adevărată; multiplicitatea ființelor nu este altceva decât o amăgire de care scăpăm pierzându-ne în acest Tot. Nu există alteritate,

---

pentru o viață mai bună], I, Ed. Le Matin, Lausanne, 1992, pp. 82-83.

deci nici relație. (Întâlnim această idee și în sânul mișcării *New Age*). Și totuși, această viziune ascunde în sine o intuiție autentică: există în om ceva tainic ce ne depășește. Existența e ca lumina: n-o vâri în cufăr, ci ți se dă de îndată. Prin urmare, Dumnezeu ne-o dă în fiecare clipă ca atare, atât nouă cât și întregului univers. Așa că, dacă Dumnezeu ar fi neatent, fie și numai pentru un moment, totul ar dispărea. Însă creația presupune o prezență a lui Dumnezeu înăuntrul fiecărui lucru în parte pentru a-i da existență: i se mai spune și în prezența imensității, pe motiv că nu are limite. Dumnezeu este viață, plinătate a vieții. El e prezent în regnul mineral, mai prezent în regnul vegetal, și mai prezent în regnul animal, cel mai prezent în viața fizică a omului și mai mult decât prezent în viața lui personală, conștientă și liberă.

E poate și motivul pentru care merg aici foarte bine savuroasele cuvinte ale unui copil de vârstă mică. Un catehet pune următoarea întrebare grupului de cateheză: „În opinia voastră, unde este Dumnezeu?” Micuțul Jacques are o bunicuță care-l învață catehismul prin întrebări și răspunsuri, așa cum l-a învățat și ea când a fost mică. Așa că acesta răspunde foarte senin: „În Cer, pe pământ și în tot blocul” (în loc de „în tot locul”).⁶

---

⁶ În original: *au Ciel, sur terre et en banlieu* (în Cer, pe pământ și în suburbie), în loc de *au Ciel, sur terre et en tous lieux* (în Cer, pe pământ și în tot locul) (n.tr.).